

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอาชญากรรมนับเป็นปัญหาสังคมที่มีความรุนแรง เป็นสิ่งที่ทำลายความสงบสุข ความเจริญของสังคม ทำให้สังคมขาดความมั่นคงทั้งด้านชีวิตทรัพย์สินของบุคคลและส่วนรวม ตลอดจนประเทศชาติ นับเป็นปัญหาที่ไม่สามารถกำจัดให้หมดสิ้นลงได้ ซึ่งตามกฎหมายได้ จำแนกประเภทอาชญากรรมตามความร้ายแรงหรือฐานกระทำความผิดเป็นเกณฑ์ โดยที่คดีอาญานั้นมี หลายลักษณะด้วยกัน ได้แก่ คดีอาญาลักษณะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ประกอบด้วยความผิดฐาน ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ครอบครองทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกงเจ้าหนี้ ยักยอกทรัพย์ รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์และบุกรุก ซึ่งคดีอาญาเหล่านี้จะมีอัตราโทษกระทำ ผิดแตกต่างกันไป ในสภาพปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีลักษณะการเกิดที่มีความ รุนแรง โหดเหี้ยมมากขึ้นเป็นลำดับ จนเป็นที่หวาดหวั่นพรั่นพรึง และสะท้อนขวัญแก่ประชาชน ผู้สุจริตโดยทั่วไป จนกลายเป็นปัญหาของสังคมที่ก่อความเดือดร้อนและเป็นอันตรายต่อชีวิตและ ทรัพย์สินของประชาชนเป็นอันมาก นอกจากนี้ยังเป็นสาเหตุปัจจัยที่ถ่วงความเจริญก้าวหน้าในการ พัฒนาประเทศ ทั้งทางสังคมและการเมือง ยิ่งสังคมเปลี่ยนแปลงสภาพสู่ภาวะความทันสมัย มี ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุและเทคโนโลยีใหม่มากเท่าใด ปัญหาอาชญากรรมก็จะเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

จากสาเหตุดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ต่อเนื่อง มาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้มีนโยบายเน้นการ ป้องกันอาชญากรรมเป็นหลักเพื่อลดปัญหาให้ได้ผลจริงจัง และเสริมด้วยมาตรการปราบปราม ความรู้กันไป มีการกำหนดแผนงานด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหอาชญากรรมได้ใช้เป็นกรอบ และทิศทางในการดำเนินงาน นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน การจัดแผนหลัก การจัดทำ แผนย่อย หรือจัดทำโครงการต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานแต่ละหน่วยงาน งานที่เกี่ยวข้องมี ทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน มีความสอดคล้องต่อเนื่องอย่างมีระบบและมีการประสานงานเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน และนอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็มีแผนแม่บทเกี่ยวกับการรักษาความ

ปลอดภัย ตั้งแต่ แผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2530-2534) ต่อเนื่องจนถึง แผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับแผนงานด้านรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วย

จากเป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามที่มีต่อปวงชน รวมทั้งความรุนแรงของคดีอุกฉกรรจ์อันเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูงและผู้กระทำความผิดมักจะเป็นผู้ที่มีจิตใจแข็งกร้าวเป็นคนร้ายโดยสันดาน และเคยกระทำความผิดมาก่อนนั้นย่อมจะมีความรู้ความชำนาญและมีการวางแผนรวมตลอดถึงรู้ทริควิธีของตำรวจบางประการ ตำรวจจึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้บุคลากรซึ่งมีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญเป็นพิเศษ ประกอบกับจะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่เหมาะสมเพียงพอ และประการสำคัญจะต้องใช้เวลา รวมทั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่องด้วยวิทยาการด้านต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้เป็นประโยชน์ในการจะประกอบเป็นพยานหลักฐานเพื่อยืนยันว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดจริงและจะต้องรับโทษตามกระบวนการยุติธรรม

จังหวัดสมุทรปราการนั้น มีอาชญากรรมทุกรูปแบบทั้งการกระทำผิดทางบก ทางทะเล ซึ่งนับว่าเป็นเขตที่ได้ใช้กฎหมายแทบทุกฉบับ ประกอบกับเป็นเมืองที่มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างมากมาย ทั้งการลงทุนจากต่างประเทศและในประเทศไทย โดยเฉพาะการลงทุนด้านอุตสาหกรรมส่วนทางด้านเอกชนก็มีการขยายตัวทางด้านที่อยู่อาศัย มีหมู่บ้านจัดสรรเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพพื้นที่เกษตรกรรมมาสู่ด้านอุตสาหกรรมอย่างฉับพลันทำให้สภาพปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นติดตามา จากการศึกษาปัญหาและการวิเคราะห์สาเหตุการเกิดอาชญากรรมพอจะสรุปได้ดังนี้ (ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ, 2538, หน้า 6-7)

ลักษณะที่ 1 เป็นอาชญากรรมที่รุนแรงเนื่องจากเป็นเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ปัญหาอาชญากรรมรอยตะเข็บ จึงเป็นปัญหาที่มีการถ่ายเทอาชญากรรมจากกรุงเทพฯ มาสู่สมุทรปราการตลอดเวลา จากภาวะเศรษฐกิจของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ทำให้เกิดคดีอาชญากรรมที่รุนแรง มีการใช้อาวุธที่มีประสิทธิภาพสูงซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดจากการหักหลังทางด้านการค้า ในประเภทต่าง ๆ หรือสาเหตุจากการทะเลาะวิวาท หรือแม้แต่แก๊งค์มือปืนรับจ้างก่ออาชญากรรมที่รุนแรงดังกล่าว ปัญหาอาชญากรรมในลักษณะนี้ไม่รุนแรงหรือมีน้อย

ลักษณะที่ 2 เป็นปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้แรงงานระหว่างนายทุนกับลูกจ้าง ซึ่งผลประ โยชน์ขัดกันเป็นเหตุหนึ่งของปัญหาอาชญากรรมโดยเฉพาะแรงงานเกี่ยวกับการประมง และแรงงานกรรมกรลูกจ้างส่วนใหญ่ที่มาจากภาคอื่น ๆ อาชญากรรมประเภทนี้เป็นทั้งอาชญากรรมที่ผิดโดยตัวมันเอง เช่น ยาเสพติดให้โทษและอาชญากรรมที่ก่อขึ้นจากการเสพของมึนเมา ซึ่งหลังจากก่อเหตุแล้วจะหลบหนีกลับภูมิลำเนาเดิมหรือออกทะเลไปกับเรือ ทำให้ยากต่อ

การติดตามจับกุม เพราะเป็นกลุ่มอาชญากรรมที่มีการเคลื่อนย้ายและเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยตลอดเวลา อันเป็นลักษณะของประชากรแฝง อาชญากรรมในลักษณะนี้เกิดขึ้นมาก

ลักษณะที่ 3 เป็นอาชญากรรมที่เป็นปัญหาของสังคมเสื่อมโทรม อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยมากขึ้นเป็นลำดับ ความพึงพอใจของสังคมคนรวยทำให้คนจนมีข้อเปรียบเทียบ บางกลุ่มจึงคิดจะร่ำรวยอย่างรวดเร็วบ้างจึงมีการก่ออาชญากรรมที่เป็นปัญหาของประเทศ คือ การจำหน่ายยาเสพติดให้โทษซึ่งมีทั้งเฮโรอีน ฝิ่น และกัญชา ทำให้สังคมที่เสื่อมโทรมอยู่แล้วต้องทรุดลงไปอีก โดยเฉพาะปัญหาเยาวชนซึ่งเริ่มจากการติดสารระเหย เพราะหลงผิดจากการแนะนำให้ทดลองของผู้ไม่ประสงค์ดี ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ชีวิตและร่างกาย เพศ อาชญากรรมลักษณะนี้เกิดมากที่สุด

ลักษณะที่ 4 เป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางทะเล อันเนื่องมาจากพื้นที่ส่วนหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการที่ติดกับทะเลมีอูบลอยมาก จึงมีการลักลอบนำสินค้าหลบหนีเข้ามาในประเทศ หรือแม้แต่ใช้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าที่ผิดกฎหมายออกนอกประเทศก็มี อีกทั้งยังมีการโจรกรรมทางน้ำ โดยเฉพาะแก๊งค์หรือขบวนการแมวน้ำ การลักลอบถ่ายเทสินค้าซึ่งเป็นปัญหาที่ลำบากมากต่อการป้องกันและปราบปรามเพราะมีเครือข่ายโยงใยที่มีนายทุนให้การสนับสนุนว่าทุนทรัพย์สินหรือแม้แต่ทางด้านกฎหมาย อาชญากรรมลักษณะนี้ก็เกิดขึ้นมากเช่นกัน

ลักษณะที่ 5 เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับประชาชนหรือนักท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและการพนัน แก๊งค์ตีมั่วต่าง ๆ อาชญากรรมลักษณะนี้เกิดขึ้นน้อย ปัญหาอาชญากรรม ขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนา ซึ่งมีจำนวนคดีแยกตามฐานความผิด ระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2542 ดังนี้ คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญเกิดขึ้น 367 ราย จับได้ 191 ราย คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศเกิดขึ้น 1,412 รายจับได้ 1,026 ราย คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเกิดขึ้น 4,330 ราย จับได้ 2,433 ราย และคดีที่น่าสนใจเกิดขึ้น คือ คดีที่เป็นข่าวอยู่ในความสนใจของประชาชนและสื่อมวลชน เช่น คดีการโกงการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลนครสมุทรปราการ คดีโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยสารพิษ คดีสารโคบอลต์ 60 คดีเด็กอาชีวะทำร้ายกัน และคดีไฟไหม้โรงงานอุตสาหกรรมเป็นต้น 2,160 ราย จับได้ 637 ราย

จากสถิติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยทุกกลุ่มแล้วคดีที่เกิดขึ้นกับจำนวนที่จับได้ไม่ถึงร้อยละ 50 จึงทำให้เกิดปัญหาต่อความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อย่างไรก็ตามการเกิดคดีดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งต้องใช้ความรู้ ความสามารถ เครื่องมือที่ทันสมัย ตลอดจนงบประมาณ และความร่วมมือของชุมชน นอกจากนั้น ยังต้องปฏิบัติงานให้เกิดการประสานงานที่ดีกับหลาย ๆ ฝ่ายอีกด้วย จึงจะทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้รวดเร็วถูกต้อง และเกิด

ประโยชน์ต่อ ประชาชนมากที่สุด อย่างไรก็ตามการศึกษางานของตำรวจในจังหวัดสมุทรปราการ มีอุปสรรคหลายทั้งด้านความรู้ความสามารถ เครื่องมือที่ทันสมัย ตลอดจนงบประมาณที่ใช้

ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ, 2543)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แนวทางที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะได้ทราบถึงปัญหา มาตรการป้องกันปัญหา อาชญากรรมที่เกิดขึ้น ตลอดจนปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหา เพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนา งานของตำรวจภูธร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจังหวัดสมุทรปราการ ให้มีประสิทธิภาพในการ ป้องกันอาชญากรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อความสงบเรียบร้อยของประเทศไทยโดยรวมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของ เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามชั้นยศ ระดับสถานีตำรวจ และ พื้นฐานความรู้ที่ศึกษา
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับระดับสถานีตำรวจ ต่อการ ปัญหา การปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตพื้นที่จังหวัด สมุทรปราการ
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามความรู้พื้นฐานที่ศึกษา
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
2. เป็นแนวทางแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการในการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อที่จะได้สนับสนุนทันต่อเหตุการณ์และใช้ในการพิจารณาประกอบการวางแผนพัฒนาสำนักงานตำรวจต่อไปในอนาคต

4. เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

คำถามในการวิจัย

1. ปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามชั้นยศ ระดับสถานีตำรวจ และความรู้พื้นฐานที่ศึกษาอยู่ในระดับใด

2. ชั้นยศ และระดับสถานีตำรวจมีปฏิสัมพันธ์กันต่อปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ หรือไม่

3. ปัญหาการปฏิบัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ที่จบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ มีความแตกต่างกัน หรือไม่

4. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการเป็นอย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชั้นยศ และระดับสถานีตำรวจมีปฏิสัมพันธ์กันต่อปัญหาการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

2. ปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการที่จบจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและข้อเสนอแนะการแก้ไข้ปัญหา ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเป็นภายในและภายนอก ดังนี้ ปัญหาภายในหน่วยงาน ได้แก่ ด้าน

ต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยี และปัญหาภายนอกหน่วยงาน ได้แก่ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความร่วมมือของประชาชน ด้านประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านปัจจัยแวดล้อม

2. ขอบเขตประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 319 นาย และเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน จำนวน 1,634 นาย ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 52 นาย และเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน จำนวน 268 นาย

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจมี 2 ระดับชั้น คือ

3.1.1.1 ชั้นสัญญาบัตร

3.1.1.2 ชั้นประทวน

3.1.2 ระดับสถานีตำรวจมี 2 ระดับ คือ

3.1.2.1 สถานีตำรวจภูธรตำบล

3.1.2.2 สถานีตำรวจภูธรอำเภอ/กิ่งอำเภอ

3.1.3 พื้นฐานความรู้ที่ศึกษา

3.1.3.1 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

3.1.3.2 สถาบันการศึกษาอื่นๆ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาข้อเสนอแนะในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจงานป้องกันและปราบปรามในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านต่าง ๆ

3.2.1 ปัญหาภายในหน่วยงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยี

3.2.2 ปัญหาภายนอกหน่วยงาน ได้แก่ ด้านความร่วมมือของประชาชน ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านปัจจัยแวดล้อม

กรอบความคิดในการวิจัย

อาวูธ อิทิสซุนันท์ (2541, หน้า 15-16) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมว่า เนื่องจากมนุษย์มักอยู่รวมกันเป็นสัตว์สังคมตามธรรมชาติ การอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบเรียบร้อยจะต้องมีกฎระเบียบ ข้อบังคับและกลไกควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม เพื่อไม่ให้เบี่ยงเบนออกนอกกฎระเบียบที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้นและวางเอาไว้ โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดูแลให้เป็นไปตามระบือนั้น ดังแนวทฤษฎีต่อไปนี้

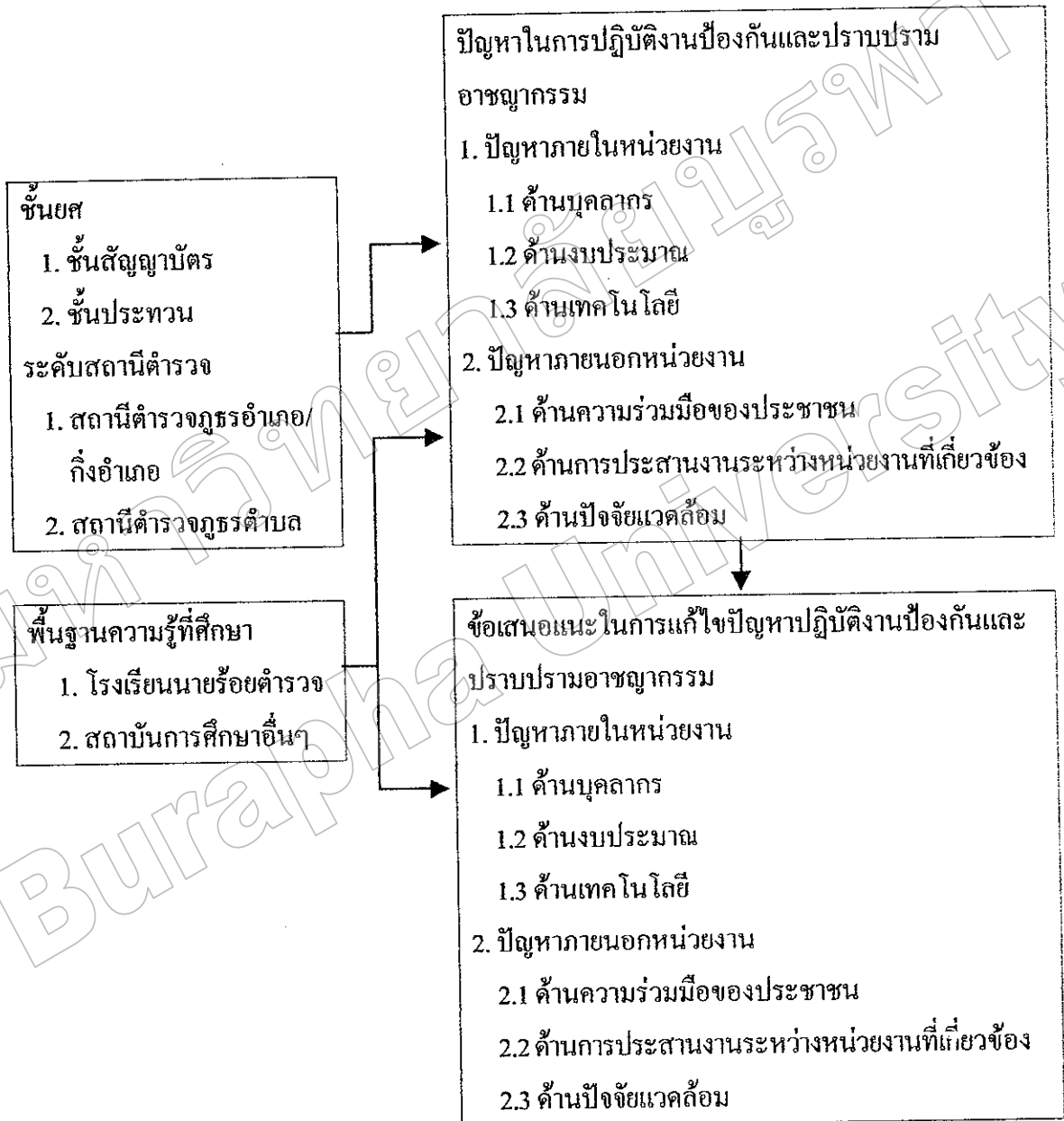
1. แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (law enforcement approach) เน้นการปรากฏตัวของตำรวจ มีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมเพราะความเกรงกลัวการจับกุม ดังนั้นสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบ และรถวิทยุสายตรวจจึงควรมีลักษณะเด่นชัดให้เห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร นอกจากนั้นการตรวจท้องที่โดยสม่ำเสมอต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน เกิดความอบอุ่นในบริเวณนี้ การปรากฏตัวของตำรวจและกระจายกำลังตำรวจให้ครอบคลุมทั้งชุมชนจะช่วยป้องกันอาชญากรรมโดยลดช่องโอกาสสำหรับผู้ตั้งใจละเมิดกฎหมาย
2. แนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (community relations approach) การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุม สังเกตตรวจตราโดยไม่ลำเอียงเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินทั้งของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากร โดยที่ตำรวจจะไม่มีสภาพเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป (มีลักษณะมุ่งหักล้างทฤษฎีแรก)
3. แนวทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (theory of crime control through environmental design approach) เป็นแนวความคิดรวม (synthesis) ระหว่างทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายและทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์โดยเห็นว่าแนวทฤษฎีทั้งสองต่างมีคุณค่าในทางทฤษฎี (theoretical utilities) และทางปฏิบัติ (pragmatic utilities) แต่ในสถานการณ์ที่ต่างกันและสภาพพื้นที่ต่างกัน จึงสมควรที่จะนำกรอบทฤษฎีและมาตรการภายใต้ 2 ทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้อย่างให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลกัน

เมื่อนำทฤษฎีทั้งสามมาบูรณาการ ทำให้เกิดภาระการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดดังกล่าวมาเป็นปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี ความร่วมมือของประชาชน การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

และปัจจัยแวดล้อม โดยผู้วิจัยกำหนดชั้นยศ และระดับชั้นของสถานีดำรวจ เป็นตัวแปรอิสระ ใน การศึกษาดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

1. อาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่ละเมิดผิดกฎหมายอาญา ในจังหวัดสมุทรปราการซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้หรือการกระทำโดยมีเจตนาละเมิดกฎหมายอาญาหรือมีเจตนาละเว้น ไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายอาญาบังคับให้กระทำโดยไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุสมผล ซึ่งทำให้รัฐต้องดำเนินการลงโทษ ในฐานะที่เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ หรือความผิดลหุโทษ

2. ปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง ข้อคิดเห็นของปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมในจังหวัดสมุทรปราการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้จากแบบสอบถามจากปัญหภายในและภายนอก แต่ละปัญหามี 2 ด้านต่อไปนี้

2.1 ปัญหภายในหน่วยงาน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยี

2.1.1 ปัญหาด้านบุคลากร หมายถึง ปัญหาเรื่องของการขาดอัตรากำลัง ไม่มีขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีตำรวจ

2.1.2 ปัญหาด้านงบประมาณ หมายถึง ปัญหาเรื่องความไม่เพียงพอของการเงินหรืองบประมาณ รวมไปถึงวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีตำรวจ

2.1.3 ปัญหาด้านเทคโนโลยี หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจงานป้องกันอาชญากรรมจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ วิทยุสื่อสาร อาวุธ ยานพาหนะ อุปกรณ์เครื่องพ่นน้ำการ เป็นต้น

2.2 ปัญหาภายนอกหน่วยงาน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือของประชาชน ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และด้านปัจจัยแวดล้อม

2.2.1 ปัญหาด้านความร่วมมือของประชาชน หมายถึง ปัญหาของการขาดความร่วมมือจากประชาชนในด้านการให้ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อประโยชน์ต่อการรวบรวมพยานหลักฐานในการจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี

2.2.2 ปัญหาด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ปัญหาไม่สามารถขอความร่วมมือในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลหรือพยานหลักฐานเข้าที่การจับกุมผู้ต้องหาในคดีอาชญากรรม

2.2.3 ปัญหาด้านปัจจัยแวดล้อม หมายถึง ปัญหาในด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น ลักษณะของพื้นที่ซึ่งยากต่อการปฏิบัติงาน กลุ่มผู้มีอิทธิพล การเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปราม หมายถึง แนวคิดในการปรับปรุงพัฒนาการป้องกันอาชญากรรมในจังหวัดสมุทรปราการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้จากแบบสอบถามจากปัญหา 6 ด้าน ต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากภายในหน่วยงาน

3.1.1 ด้านบุคลากร หมายถึง แนวคิดในการปรับปรุง พัฒนา จัด การบำรุง ขวัญ ฯลฯ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีตำรวจ

3.1.2 ด้านงบประมาณ หมายถึง แนวคิดในการปรับปรุงความไม่เพียงพอของการเงิน หรืองบประมาณ รวมไปถึงวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีตำรวจ

3.1.3 ด้านเทคโนโลยี หมายถึง แนวคิดในการปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจงานป้องกันอาชญากรรมจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ วิทยุสื่อสาร อาวุธ ยานพาหนะ อุปกรณ์เครื่องพันธนาการ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะจากภายนอกหน่วยงาน

3.2.1 ด้านความร่วมมือของประชาชน หมายถึง แนวคิดในการขาดความร่วมมือจากประชาชนในด้านการให้ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต่อการป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรม เพื่อประโยชน์ต่อการรวบรวมพยานหลักฐานในการจับกุมผู้กระทำความผิด คำนึงคดี

3.2.2 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง แนวคิดในการขอความร่วมมือในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลหรือพยานหลักฐานเข้าที่การจับกุมผู้ต้องหาในคดีอาชญากรรม

3.2.3 ด้านปัจจัยแวดล้อม หมายถึง แนวคิดด้านอื่น ๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น ลักษณะของพื้นที่ซึ่งยากต่อการปฏิบัติงาน กลุ่มผู้มีอิทธิพล การเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เป็นต้น

4. เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดสมุทรปราการ

5. ชัยยศ หมายถึง ระดับชั้นยศข้าราชการตำรวจในจังหวัดสมุทรปราการ

5.1 ชั้นสัญญาบัตร หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีชั้นยศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในสถานีตำรวจภูธรอำเภอ/กิ่งอำเภอหรือตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

5.2 ชั้นประทวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีชั้นยศตั้งแต่พลตำรวจถึงนายดาบตำรวจและปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในสถานีตำรวจภูธรอำเภอ/กิ่งอำเภอหรือตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

6. ระดับสถานีตำรวจ หมายถึง สถานีตำรวจภูธรตำบล สถานีตำรวจภูธรอำเภอ/กิ่งอำเภอ

6.1 สถานีตำรวจภูธรตำบล (สท.ต.) หมายถึง หน่วยงานที่มีเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่ปกครองในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในเขตพื้นที่ของตำบลต่าง ๆ ตามที่กรมตำรวจกำหนดให้ หรือตามประกาศจัดตั้งสถานีตำรวจภูธรของกระทรวงมหาดไทย

6.2 สถานีตำรวจอำเภอ (สท.อ.) และสถานีตำรวจกิ่งอำเภอ (สท.อ.ก.) หมายถึง หน่วยงานที่มีเขตอำนาจการรับผิดชอบและเขตพื้นที่ปกครอง ในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในเขตพื้นที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้น ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

7. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ หมายถึง สถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิต เพื่อรับราชการเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

8. สถาบันการศึกษาอื่น ๆ หมายถึง สถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิต หรือเทียบเท่า หลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันการศึกษาทั้งรัฐบาลและเอกชน